

EEN RIJKE LEEROMGEVING VOOR HET JONGE KIND

In de eerste jaren van hun leven leggen kinderen het fundament voor het leren lezen, schrijven en rekenen. Op Kindcentrum De Wegwijzer in Tweede Exloërmond vertellen twee bevlogen kleuterleerkrachten, Gea Robertus en Rosanne Gerth, hoe zij een rijke, thematische leeromgeving creëren waarin kinderen spelenderwijs grote stappen zetten.

DE
WEGWIJZER

TWEDE
EXLOËRMOND

Alles ademt het thema

Wie de kleutergroepen van De Wegwijzer binnenstapt, merkt het meteen: niets is toevallig. Van de inloop tot de hoeken, van de materialen tot de prentenboeken — alles staat in het teken van het actuele thema: de lente! Op de kast staan veelbelovende zaaibakjes, op tafel een prentenboek met de titel “Boer Boris en de bietjes” en voor het raam hangen mooie, geknutselde narcissen.

Rosanne: “Alle activiteiten zijn verbonden met het thema van die periode, waardoor de activiteiten betekenisvol zijn voor de kinderen.” Gea vult aan: “Je creëert ervaringen, mogelijkheden en een context die kinderen raakt: dán beklijft het.” De leerkracht is voortdurend bezig om de kinderen te laten leren van hun ervaringen, waardoor ze worden gestimuleerd in hun ontwikkeling. Rosanne en Gea

geloven in hun werkwijze. Dit is zo gegroeid toen Rosanne 6 jaar geleden op De Wegwijzer begon als startende leerkracht. Ze vormde vanaf het begin een duo met Gea in de combinatiegroep 1/2. “Dan probeer je elkaars visie, die van school en die van CKC Drenthe samen te brengen,” zegt Gea. Zo hebben ze gaandeweg de dagindeling aangepast met een waardevol inloopmoment en stellen ze vanuit de kerndoelen een weekplanning op.

Werken vanuit prentenboeken

Op De Wegwijzer wordt thematisch gewerkt op basis van prentenboeken. De thema's worden gekozen op basis van belangstelling, actualiteit of periode van het jaar. Regelmatig wordt er gewerkt met projecten vanuit Kleuteruniversiteit. Een periode duurt drie of vier weken: dit wordt bepaald naar aanleiding van de betrokkenheid van de leerlingen.

Een krachtige start van de dag

De ochtenden beginnen met het inloopmoment van 20 tot 30 minuten, waarbij kinderen aan hun vaste tafel doelgericht aan de slag gaan. Op maandag introduceren de leerkrachten een nieuw doel en de rest van de week ligt er tijdens de inloop voor elk kind passend werk klaar. Rosanne: "Zo kunnen we goed differentiëren."

Op maandag en dinsdag zijn de groepen 1 en 2 gesplitst, zodat het nieuwe doel stevig neergezet kan worden en er ruimte is voor extra instructie. De dagen erna kunnen de kinderen dan min of meer zelfstandig aan de slag tijdens de inloop. De leerkracht biedt elk kind steeds andere werkvormen en materialen aan. Denk aan constructiemateriaal, stempelen, spelvormen enzovoort. Zo komen alle ontwikkelingsgebieden zoals rekenen, taal en motoriek aan bod. En alles binnen het thema!

Rijk taalaanbod

Kindcentrum De Wegwijzer ligt in een taalrijk gebied. De bibliotheek in het dorp is al lange tijd verdwenen. Juist daarom is de schoolbibliotheek extra waardevol. Het kindcentrum zorgt voor een taalrijke omgeving: iedere dag wordt er aandacht besteed aan taal. In de kleuterklassen wordt gestart met een letter van de week, de letter wordt een woord en het woord wordt een zin.

Alle zinnen samen vormen een bijzonder onderdeel van het thema: het 'eigen verhaal'. Uitgangspunten zijn het probleem en de oplossing. Dit wordt ondersteund door de "wie, wat, waar" vragen. In het verhaal komen de themawoorden van die week terug. Hiermee oefenen de kleuters taalbegrip, verhaalbegrip, zinsbouw, samenvatten, luisteren, rijmen en woordenschat.

Spelenderwijs leren in betekenisvolle hoeken

Na het kringmoment mogen Jack, Maud en Febe in de bloemenwinkel spelen. Maud schrijft op een kaartje voor wie de bloemen zijn, Febe is de verkoopster en Jack koopt een bloemetje, waarmee 'gepast betalen' wordt geoefend.

Gea: "Wij stimuleren spel door het aanbieden van een rijke leeromgeving, inrichting van de hoeken en het materiaal. Soms begeleiden we het spel door mee te doen, door rollenspel of opdrachtkaarten. Leerdoelen zoals 'meer - minder', 'tellen' of 'sorteren' komen dan aan bod. Alles wat we aanbieden komt voort uit het thema en de belangstelling van de kinderen. Zo blijven kinderen zich verwonderen en worden ze uitgedaagd om zich nieuwe vaardigheden eigen te maken, steeds weer vanuit een andere context."

kinderen in gesprek te gaan over wat ze beleefd hebben. Daarnaast trekken de leerkrachten regelmatig met de kinderen de omgeving in: naar het bos of het bedrijf van één van de ouders, maar net wat in het thema past.

Werkplezier

Dat beide leerkrachten plezier hebben in hun werk, merk je aan alles. Gea: "Iedere kleuterjuf wil toch op deze manier werken? Het is betekenisvol, geeft rust en voldoening."

Focus op opbrengsten?

Kleuters hebben tijd nodig om zich in hun eigen tempo te ontwikkelen. Niet ieder kind beheerst op hetzelfde moment dezelfde vaardigheden, zeker niet in een gecombineerde kleutergroep. Het aanbod is daarom breed, steeds wordt gekeken wat past bij het kind.

Gea: "We vinden het belangrijk dat een kind zich ontwikkelt, niet of alle kinderen op hetzelfde moment een doel behaald hebben." Rosanne legt uit: "De ontwikkeling van kleuters gaat niet lineair. Soms moet je terug, soms moet je herhalen — en dat is oké. Een kind ontwikkelt zich in z'n eigen tempo." Er zijn veel ontwikkelingsgebieden die voorwaardelijk zijn om te komen tot lezen en schrijven. Die basis is heel belangrijk, daar moet het kind goed de tijd voor krijgen.

EDI? Ja, maar passend bij kleuters

De Wegwijzer gebruikt EDI (Expliciete Directe Instructie) als instructiemodel, waarbij de leerkracht de leerlingen stapsgewijs naar zelfstandigheid begeleidt. Er is een vaste opbouw van instructie: 'ik doe het voor', 'wij doen het samen', 'jullie doen het samen' en 'jij doet het zelf'. Voor de kleuterklassen vraagt dat wel wat aanpassingen. Rosanne: "Bij ons is EDI er voor het kind, niet andersom. Als het niet past bij de les, laten we het los. Gelukkig krijgen we daarin veel vrijheid van onze directeur."

Verbinding met ouders en de omgeving

Het team van De Wegwijzer vindt het belangrijk dat er goed wordt samengewerkt met de ouders. Via weekberichten en foto's in Social Schools worden ouders op de hoogte gehouden van wat er op school wordt gedaan. Ook worden thema's soms afgesloten met een presentatie voor de ouders. Omdat kinderen op deze leeftijd thuis nog niet zoveel vertellen, geven deze terugkoppelingen ouders handvatten om met de

Gea en Rosanne zijn blij met hoe het gaat. "We hebben een stabiele onderbouw, we krijgen vertrouwen van ouders en we hebben een directeur die ervoor kiest om onze manier van werken zo goed mogelijk te faciliteren. Dat onze combigroep een deel van de week gesplitst wordt, is van toegevoegde waarde voor onze manier van werken." Gea en Rosanne hopen dat het zo kan blijven, want investeren in het jonge kind geeft de beste resultaten voor de toekomst!

Gea Robertus (links) en Rosanne Gerth

"IEDERE KLEUTERJUF WIL TOCH OP DEZE MANIER WERKEN?"

